

Kaasuskonkurss

"Sekeldused lennujaamas"

Kohtudraama kahes vaatuses

Oliver Rei

Laulasmaa Kool

9.A klass

Juhendaja: Terje Urbanik

Eessõna:

Kohtusaal on paik, kus õiglus ja seadus kohtuvad inimesega. Seal otsitakse tõde ja õigust, aga vahel leitakse midagi enamat – mõistmine ja inimlikkus.

Lava kirjeldus: *Lava on kujundatud kohtusaaliks. Lava keskosas asub kohtuniku laud, mille taga istub kohtunik. Kohtuniku laua ees paiknevad kaks väiksemat lauda – paremal pool on kaitsja laud ning vasakul pool prokuröri laud. Lava vasakus servas on reas mõned toolid, mis on mõeldud tunnistajatele. Tunnistajate laud asub kohtuniku paremal käel, veidi eespool ja publikule nähtavas kohas.*

Näidendi tegelased:

Kristjan Kask- süüdistatav

Kohtunik- õiguse ja õigluse kehastus kohtusaalis

Prokurör- riiklik süüdistaja

Advokaat- Kristjanit kohtus esindav ja kaitsev isik

Sirje Põld- sõrme vigastanud airBaltic'u teenindaja (kannatanu)

Toomas Tamm- Kristjaniga samal lennul olnud tunnistaja

Anneli Saar- airBaltic'u juhataja

Sille Seen- ajakirjanik, kes kajastas meedias Kristjani lugu

ESIMENE VAATUS

Eesriie avaneb.

Saalis on vaikne sumin ning advokaat jagab oma kaitsealusele viimaseid juhiseid.

Kohtunik lööb haamriga mitu korda vastu lauda

Kohtunik: Vaikust! Vaikust, palun!

Inimeste jutuvadin vaibub äkitselt

Kohtunik: Oleme täna kogunenud siia, Harju Maakohtu saali, et lahendada hiljuti toimunud vahejuhtum Tallinna Lennujaamas ning mõista õigust lennufirma airBaltic ja Kristjan Kase vahel.

Kohtunik: Selguse huvides annan alustuseks sõna prokurörile.

Kohtunik noogutab prokuröri suunas, kes vaikselt, kuid otsustavalt püsti tõuseb

Prokurör: Austatud kohus, Eesti Vabariigi nimel, esitan süüdistuse kodanik Kristjan Kase vastu.

29. juuli õhtul 2025.aastal toimus Tallinna Lennujaamas kahetsusväärne juhtum, kus Kristjan Kask käitus agressiivselt lennufirma töötaja suhtes, tõmmates jõuliselt oma kohvrit, mille tagajärjel kannatanu Sirje Põllu sõrm tuli liigesest välja. Sellest ajendatuna minestas ka kaasteenindaja, kes Sirje Põllule appi ruttas.

Seoses sellega esitan Kristjan Kasele süüdistuse avaliku korra raskes rikkumises avaliku korra seaduse §4 lõige 1 kohaselt. Lisaks esitan talle süüdistuse karistusseadustiku §121 lõige 1 kohaselt Sirje Põllu kehalises väärkohtlemises. Arvestades, et teenindaja Sirje Põld sai vigastada ja vajab arstiabi ning oli töölt eemal mitu päeva, leiab prokuratuur, et õiglane oleks saada 1200€ hüvitist.

Härra Kase tegevus häiris avalikku korda, ohustas lennujaama töötajaid ja rikkus teiste reisijate turvatunnet. Süüdistatava tegu oli toime pandud alkoholijoobes, mida kinnitavad tunnistajate ütlused ja videomaterjal. Selle eest peaks härra Kask saama rahalise trahvi 300€.

Palun kohtul mõista õiglane karistus, arvestades teo raskust.

Kohtunik: Aitäh, kas te, härra Kask, saate aru, milles teid süüdistatakse?

Kristjan tõuseb püsti, vaatab oma advokaadile otsa ning alustab

Kristjan: Ma saan aru, et antud juhtum näeb välja väga halb, kuid intsident teenindaja näpuga oli puhas õnnetus. See ei olnud tahtlik ega agressiivne käitumine, vaid pigem tingitud emotsionaalsest seisundist. Tundsin sügavat ebaõiglust: turvakontrollis kästi mul loobuda oma 200 ml vedelikust, justkui oleks see suur rikkumine ja siis selgus, et lennuki peale minnes pean lisaks kogu koti ära andma. See tekitas minus segadust ja teatud määral solvumist. Nüüd mõistan, kui kergesti võivad reeglid tunduda meile ebaõiglased, ning kui oluline on säilitada rahu ja kannatlikkus ka siis, kui olukord tundub täiesti iseenda jaoks absurdne.

Ma vabandan selles osas siiralt Sirje Põllu ees. Lihtsalt ma tundsin end diskrimineeritult, sest kõik teised grupid said oma käsipagasi pardale kaasa võtta. Meie grupile aga öeldi, et lennukis pole rohkem käsipagasi jaoks ruumi. Olin arvestanud, et saan selle kohvri endaga pardale kaasa võtta. Palun vabandust, kui minu reaktsioon tundus liialdatud või ebaviisakas – ma ei tahtnud tekitada segadust, vaid lihtsalt väljendasin oma tundeid ja arusaamatust selle segase olukorra üle. Seda kõike oli minu jaoks sellel hetkel liiga palju.

Kristjani advokaat tõuseb püsti, sosistab Kristjanile midagi, mille peal Kristjan maha istub ning tema advokaat alustab.

Kristjani advokaat: Austatud kohus, nagu minu klient juba ütles, oli Sirje Põllu näpu liigesest välja tõmbamine õnnetus, mis leidis aset stressi olukorras. Minu klient ei teeks midagi sellist meelega. Tema varasem minevik on laitmatu ning kolleegid on teda iseloomustanud kui väga rahulikku, sümpaatset ja heatahtlikku kodanikku.

Seda on näha ka tema puhtast toimikust. Tahan kohtu tähelepanu pöörata asjaolule, et alkoholijoovet ei ole võimalik kinnitada vaid turvakaamera salvestuse ja kaasreisija tunnistuse põhjal, sest politsei ei tuvastanud tema joovet, ei alkomeetri ega vereanalüüsiga.

Prokurör: Austatud kohus, tõsi, alkoholijoovet ei mõõdetud politsei poolt, kuid tunnistajate ütlused ja video viitavad selgelt süüdistatava ebaadekvaatsele käitumisele.

Kohtunik: Palun ärge segage härra Kase advokaadile vahele.

Kristjani advokaat: Kuhu ma nüüd jäingi? (*Advokaat otsib oma märkmetes järge*). Ah-jaa!

Turvakaamera salvestuses on näha, kuidas lennujaama turvatöötaja teatud määral õhutab minu klienti alkoholi tarbima, sest ta käsib joogi ära juua või minema visata. Seda arvesse võttes pole alust minu klienti süüdistada joobes olekus kellegi ründamises.

Lisaks on mu klient juba piisavalt kannatanud antud juhtumi meedia kajastusest.

Ajakirjanduses kajastati seda lugu ning härra Kaske kujutati seal kui joobes meest, kes ründas lennujaama töötajat. Meedias ilmunud lugu häbistab minu klienti avalikult rikkudes sellega

põhiseaduse §17, kus on kirjas, et kellegi head nime ega au ei tohi solvata. Lisaks rikutakse sellega põhiseaduse §22, mis selgelt ütleb, et kedagi ei tohi käsitleda süüdlasena enne, kui tema süü on kohtus kinnitatud. Seega ajakirjandus rikkus minu kliendi süütuse presumptsiooni.

Samuti palun ma kohtul tühistada kahe aasta pikkune lennukeeld, mille airBaltic kehtestas mu kliendile. See on põhjendamata ning vastuolus PS § 28-ga, kuna see rikub minu kliendi, Kristjan Kase, liikumisvabadust ilma seadusliku põhjendusega. Samuti on lennukeeld vastuolus PS § 29-ga, sest lennukeeld takistab tema ametialast tegevust.

Veel palun, et kohus võtaks arvesse mu kliendi puhtsüdamlikku vabandust ja kahetsustunnet. See näitab, et ta on saanud aru oma teo raskusest ning sellist viga ta enam ei tee.

Kristjani advokaat istub tagasi maha

Kohtunik: Aitäh, järgmiseks kutsun ma tunnistajana laua taha Sirje Põllu, kelle sõrm sai eelnimetatud juhtumis vigastada.

Kohtusaali viimasest reast tõuseb keskmist kasvu naine ning kõnnib tunnistaja laua taha.

Sirje Põld: Tere, ... ma ei teagi kust alustada. Nii...(Ta kõhatab hääle puhtaks), juhtus siis nii, et alustasime reisijate pardale kutsumist gruppide kaupa ning kõik kulges algselt sujuvalt. Paraku täitusid käsipagasiapid juba pärast kolmanda grupi lennukile suundumist. Seetõttu pidime neljandale grupile teatama, et nende käsipagas tuleb varustada äraantava pagasi sildiga ja saata lennuki lastiruumi. Mitte kellelgi polnud selle vastu midagi, kuni viimase grupiga tuli härra Kask. Selgitasin talle samuti olukorda ja sirutasin juba käge, et tema kohvri külge silt kinnitada, kuid Kristjan Kask hakkas karjuma, et “See on diskrimineerimine” ja “Mina ei anna seda kohvrit ära”. Seejärel tõmbas ta jõuliselt ja närviliselt kohvrit enda poole ning ta liigutus oli niivõrd närviline ja jõuline, et mu näpp sai viga. See oli tõesti väga valus.

Minu kaasteenindaja vajutas kohe häirenuppu ja tormas mulle appi, kuid minestas mu sõrme nähes kohapeal, sest see oli sekunditega paistetunud ning tõmbunud lillakaks. Mõne hetke

pärast saabusid turvamehed, kes eemaldasid härra Kase lennukist. Hiljem vaatas arst mu sõrme üle ja kinnitas, et midagi tõsist õnneks pole. Siiski pandi mu sõrmele kaheks nädalaks kips. Siin on minu meditsiiniabi arve ning sinna on lisatud ka töölt puudumise tõttu saamata jäänud töötasu.

Proua Põld kõnnib kohtuniku juurde ning ulatab talle kinni klammerdatud arved ja väljavõtte saamata töötasust.

Sirje Põld: Ma loodan, et kohus laseb härra Kasel selle raha mulle hüvitada.

Kohtunik annab märku, et proua Põld võib tagasi oma kohale minna.

Kohtunik: Aitäh, proua Põld. Põhjalikuma info saamiseks sellest konfliktist, kutsun tunnistajaks samal lennul olnud Toomas Tamme, kes on juhtumit kommenteerinud ka meedias ilmunud artiklis.

Tagareast tuleb väikest kasvu mees, ning kõnnib julgelt või isegi ülbelt tunnistaja laua taha.

Härra Tamm: Aitäh, et kohus andis ka minule võimaluse toimunud kommenteerida (*Ta vaatab pingsalt Kristjanile otsa*). Mina isiklikult arvan, et härra Kasele peaks mõistma väga range karistuse. Ta...

Kohtunik (*Kohtunik katkestab härra Tamme jutule vahele*): Härra Tamm, palun jätke õiguse mõistmine kohtule ja rääkige, mida te nägite lennujaamas.

Härra Tamm: Vabandust, ma lihtsalt tahtsin oma arvamust aval...

Kohtunik (*Kohtunik lõikab härra Tamme jutule vahele*): Härra Tamm. Tuletan teile meelde, et olete siin, et rääkida, mida te konkreetsetelt lennujaamas nägite!

Härra Tamm: Jällegi vabandust. Noo nii. Ma jõudsin lennujaama ning ostsin endale ühe suure latte. Pärast seda käisin ma õhtust söömas, seal... teate küll... selles kohas... seal lennujaamas on üks koht, kus on maailma parimad pitsad. Siis ma läksin läbi turvakontrolli ja pärast seda käisin ma WC. Järgmiseks....

Kohtunik: (*Kohtunik on juba päris närviline*) Härra Tamm, kas te palun jõuaksite selleni, mida te nägite lennujaamas, kui härra Kase ja proua Põllu vahel tekkis see konflikt.

Härra Tamm: Olgu. Õigus. Meie grupp kutsuti lennuki peale minekuks ning ma läksin kohe järjekorda, et oodata oma järjekorda. Siis ühel hetkel ma näen, et eespool on mingisugune rüselus. Härra Kask oli nähtavasti millegi pärast päris ärritunud ning ta tõmbas väga kõva jõuga kohvrit enda poole. Järgmisel hetkel oli proua Põld maha kukkunud ning ta hoidis oma sõrme teise käega kinni. Samuti nägin ma siis ka teist teenindajat teadvuseta maas ning mõtlesin, et härra Kask oli ka tema sõrmedega midagi teinud. Sõrmedest rääkides, ka minu kaks sõrme said lennujaamas vigastada. Pitsat süües ma võtsin kuumast juustust kinni ning siiani on näppudel villid.

Härra Tamm tõstab oma vasaku käe pöidla ja nimetissõrme üles.

Härra Tamm: Austatud kohtunik, ega te ei tea ühtki kreemi või salvi, et need villid kiiremini ära läheks?

Kohtunik: (*Kohtunik lööb käega ahastusest ja masendusest endale hoobi otsa ette*) Kas te härra Tamm saate aru, et te olete kohtus, mitte kuskil apteegis või terapeudi juures? See siin on ametlik ja püha koht, kus mõistetakse õigust, mitte mingi lasteaed. Kas te nüüd palun lõpetaksite mõttetute detailide lisamise ja räägiksite oma loo lõpuni.

Härra Tamm:*(Läheb piinlikkusest näost punaseks)* Vabandust, seda ei juhtu rohkem. Nii, kuhu ma siis jäingi? Aaa... lõpuks tulid turvamehed ning viisid härra Kase ära..... Ah-jaa Veel üks oluline detail. Hiljem lennukis lähenes mulle ajakirjanik Sille Seen, kes samuti nägi seda juhtumit pealt ning küsis minu arvamust. Ütlesin Sillele, et härra Kask oli end nii täis joonud, et ei saanud arugi, miks ta kinni võeti ja et ta karjus : “See on diskrimineerimine”. Siis ma selgitasingi ajakirjanduse tarbeks, et kuidas ma teadsin, et ta oli joonud. Täpsemalt ma ütlesin, et tal olid lõhnad juures, kuid pean ausalt tunnistama, mina ise neid lõhnu küll ei tundnud. Ma muidugi järeldasin, et ma ei tundnud lõhnu seepärast, sest mul oli lihtsalt nina natuke kinni. Muidugi ma ei teadnud, et ta on reporter ning, et see läheb ajakirjandusse, aga ma ütleks, et ongi ju täitsa õiglane, et see avalikuks tuli. Kui ikkagi inimene teeb sellise teo, siis meedia peabki selle avalikuks tegema. Täiskasvanud mees, kes ründas naist lennujaamas, ei saa lihtsalt märkamata ajakirjanduse poolt jääda. Ma kinnitan, et ta oli joobes lennujaamas ning, et ta vigastas proua Põldu meelega.

Kohtunik: Aitäh, härra Tamm. Te võite nüüd oma kohale tagasi minna.

Härra Tamm kõnnib uhkelt ja enesekindlalt oma kohale tagasi.

Kohtunik: Veel kutsun ma tunnistama airBaltic’u juhataja Anneli Saare.

Esireast tõuseb püsti lühikest kasvu naine ning kõnnib tunnistaja laua taha.

Kohtunik: Proua Saar, selgitage meile palun, miks teie lennufirma otsustas kehtestada härra Kasele kaheaastase lennukeelu.

Proua Saar: Austatud kohus, meie lennufirma otsustas kehtestada Kristjan Kasele lennukeelu, sest leidsime, et selline käitumine lennujaama töötaja suhtes ei ole vastuvõetav ega kooskõlas meie ettevõtte väärtustega. Meie eesmärk on kaitsta oma töötajaid ning tagada

neile turvaline ja lugupidav töökeskkond. Kas teie arvates on see normaalne, et lennujaamas tõmbab üks inimene teiselt sõrme liigesest välja?

Loomulikult mitte. Sama seisukohta jagab ka meie lennufirma. Seetõttu leiame, et isegi juhul, kui härra Kase suhtes ei mõisteta süüdimõistvat otsust, soovime lennukeelu siiski jõusse jätta. Rohkem mul lisada ei ole.

Proua Saar vaatab kohtunikule otsa, kes talle noogutab ning sammub tagasi oma kohale.

Kohtunik: Aitäh, proua Saar. Teeme nüüd tunnise pausi, et jõuda siis selgusele, kuidas see juhtum lahendada.

Eesriie sulgub.

Esimese vaatuse lõpp

TEINE VAATUS

Eesriie avaneb

Kohtunik: Kõik osapooled ja tunnistajad on oma nägemuse loost kohtule esitanud ning ka kõik tõendid on üle vaadatud. Kohus on jõudnud otsusele.

Kohtusaalis on vaikus. Kohtunik paneb prillid ette ning hakkab aeglaselt, kuid otsustavalt kohtuotsust ette lugema.

Kohtunik: Eesti Vabariigi nimel kuulutab kohus välja otsuse nr 7-29-2907 kriminaalasjas Kristjan Kase vastu.

Kohus on läbi vaadanud kõik tõendid ja kuulanud mõlemaid osapooli ning jõudnud otsusele. On tuvastatud, et Kristjan Kask viibis tõesti lennujaamas, kus tekkis vaidlus käsipagasi pärast.

Tema järsk liigutus, kohvri tõmbamine teenindaja käest, põhjustas teenindajale sõrmevigastuse. Kohus leiab, et tegu ei olnud tahtlik rünnak ega avaliku korra rikkumine, vaid inimlik ja pingeline reaktsioon, millel puudus kuritegelik kavatsus.

Üksnes väide, et Kristjanil „oli lõhn juures“, ei ole piisav tõend süü tuvastamiseks. Kohus märgib, et joovet ei saa antud juhul arvesse võtta, kuna selle tuvastamiseks ei kasutatud seaduslikke meetmeid joobe tuvastamiseks, ei alkomeetrit ega arstlikku ekspertiisi. Kuna puuduvad objektiivsed tõendid, ei ole võimalik kindlalt väita, et isik oli sündmuse ajal joobes. Seetõttu ei saa kohus seda asjaolu otsuse tegemisel arvesse võtta.

Kohtunik (jätkab ametlikul toonil): Kohus leiab, et Kristjan Kask on käitunud sobimatult kuid mitte kuritegulikult. Kohus leiab samuti, et Kristjan Kase tegevus oli tingitud olukorra pingest ja ebaõiglustundest, mitte soovist kellelegi haiget teha. Arvestades seda, ei ole esitatud süüdistused piisavalt põhjendatud ning Kristjan Kask mõistetakse õigeks.

Kohtunik (jätkab noomival toonil Kristjan Kase suunas): Õigeksmõistmine ei vabasta teid, Kristjan Kask, inimlikust vastutusest Sirje Põllu ees.

Vastavalt võlaõigusseadus § 1043-le on kahju tekitaja kohustatud kannatanule kahju hüvitama. Kohus kohustab Kristjan Kaske hüvitama Sirje Põllule tekitatud materiaalse ja moraalse kahju kogusummas 700 eurot, millest 325 eurot moodustavad arstiabikulud, 200 eurot kompensatsioon töölt puudumise eest ning 175 eurot hüvitis emotsionaalse trauma eest.

Lisaks tunnistab kohus kehtetuks lennufirma poolt määratud kahe aasta pikkuse lennukeelu, kuna see oli põhjendamata ja on vastuolus PS § 28-ga, kuna see rikub Kristjan Kase liikumisvabadust ilma seadusliku põhjendusega. Samuti on lennukeeld vastuolus PS § 29-ga, mis takistaks tema ametialast tegevust.

Samuti on kohus arvamusel, et meedia kajastus oli kohatu ja näitas härra Kaske kui kurjategijat. Kahjuks ei küsinud ajakirjandus vastaspoolelt, härra Kaselt, mittemingisuguseid selgitusi, vaid juhindusid ainult härra Tamme tunnistusest. Kohtu jaoks sellest ei piisa, et kedagi vägivallas süüdistada. See tähendab, et kohus märgib, et meediaplatvorm, mis avaldas Kristjan Kasest valeinfot ja eksitava video, rikkus tema õigust heale nimele.

Kohus kohustab väljaandjat avaldama ümberlükkamise ja vabanduse, ning mõistab Kristjan Kase kasuks 400€ mittevartalise kahju hüvitist.

Kohtusaalis on vaikus. Kohtunik vaatab Kristjan Kase poole ja alustab mõtlikul toonil.

Kohtunik: Kristjan Kask, seadused kehtestavad meile piirid, mis on lubatud, aga õiglus ja õigus tulevad meelde, kuidas me peaksime inimesena käituma, eriti siis, kui kõik läheb valesti. Õiglus ei seisne üksnes reeglite järgimises, vaid ka väärikuse, vastutuse ja kaastunde ülesnäitamises rasketes olukordades. Mõnikord tähendab tee õiglusele kõigepealt enda eksimuste tunnistamist ja vabanduse palumist – see on märk tõelisest julgusest ja inimlikkusest.

Kristjan Kask: Jah, mul on tõesti südamest kahju ning ma olen sellest juhtumist palju õppinud.

Kristjan vaatab proua Põllu poole

Kristjan Kask: Ma vabandan südamest, proua Põld, et pidite sellise pingelise olukorra läbi elama ja ka teie sõrme pärast. See oli tõesti õnnetus ja ma loodan, et te andestate mulle.

Samuti korvan ma teile, nagu lugupeetud kohtunik juba ütles, teie poolt nõutud summa.

Sirje Põld tõuseb püsti

Proua Põld: Nagu ma juba ennist ütlesin, ma andestan teile ja saan aru, et tegu polnud tahtlik.

Kohtunik: Sellega on kohus lõppenud.

Kohtunik lööb haamriga vastu lauda ja samal ajal kustuvad tuled ning eesriie sulgub.

Lõppsõna:

Kohtusaalis otsitakse alati tõe. Aga mõnikord ei leidu see ainult paragrahvides, vaid inimestevahelises mõistmises. Selles kohtuprotsessis ei võitnud üks ja ei kaotanud teine — võitis soov kuulata, mõista ja edasi minna ilma kibeduse ja solvumiseta. Sest alati ei otsusta mitte seadused, vaid inimesed ise kui nad on valmis leppima.

LÕPP